# Yeti?kin Psikolojik Sa?laml?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yeti?kin Psikolojik Sa?laml?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33309

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Yeti?kin Psikolojik Sa?laml?k Ölçe?i (YPSÖ), bireylerin zorluklar kar??s?nda uyum sa?lama ve toparlanma kapasitelerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama çal??mas?d?r. Gökmen Arslan taraf?ndan 2015 y?l?nda gerçekle?tirilen bu çal??ma, özellikle dü?ük sosyoekonomik düzeydeki bir örneklemde ölçe?in psikometrik özelliklerini, yani geçerlik ve güvenirlik düzeylerini titizlikle incelemeyi amaçlam??t?r. Çal??ma, ölçe?in Türkçe kültürüne uygunlu?unu ve yeti?kin popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini ortaya koymaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Yeti?kin Psikolojik Sa?laml?k Ölçe?i, Psikolojik Sa?laml?k, Uyarlama, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlik, YPSÖ.

## Yazarlar

Gökmen Arslan

## Amaç

Yeti?kin Psikolojik Sa?laml?k Ölçe?i'nin temel amac?, yeti?kin bireylerin stresli durumlar, travmalar veya önemli ya?am zorluklar? kar??s?nda gösterdikleri adaptif kapasiteyi ve esnekli?i bilimsel yöntemlerle ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu ölçek, orijinal dilinden Türkçeye uyarlanarak, Türk kültürüne özgü psikometrik özelliklerinin belirlenmesini ve böylece alanda kullan?labilecek geçerli bir araç sunmay? hedeflemi?tir.

Ölçe?in uyarlama çal??mas?, özellikle dü?ük sosyoekonomik düzeydeki bireylerde psikolojik sa?laml???n ölçülebilirli?ini test ederek, sosyoekonomik ko?ullar?n zorlay?c? oldu?u gruplarda dahi ölçe?in güvenilir sonuçlar verdi?ini kan?tlamay? amaçlam??t?r.

## Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, **Psikolojik Sa?laml?k** (Resilience) kavram?d?r. Psikolojik sa?laml?k, bireyin olumsuz ko?ullar, travmatik olaylar veya kronik stres kar??s?nda psikolojik ve fiziksel sa?l???n? koruyabilme, h?zl?ca toparlanabilme ve hatta bu deneyimlerden güçlenerek ç?kabilme yetene?ini ifade eder.

Bu yap?, genellikle bireyin içsel kaynaklar?n? (öz-yeterlik, iyimserlik, duygu düzenleme) ve d??sal destek sistemlerini (sosyal destek) kapsayarak, zorluklarla ba?a ç?kma stratejilerinin bütünle?ik bir göstergesini sunar. YPSÖ, yeti?kin popülasyonunda bu kritik adaptasyon mekanizmalar?n? de?erlendirmeye olanak tan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, istatistiksel analizlerle detayl? bir ?ekilde incelenmi?tir. Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) öncesinde, veri setinin faktör analizi için uygunlu?u **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** katsay?s? ve Barlett testi ile de?erlendirilmi?tir.

Analiz sonuçlar?, örneklem büyüklü?ünün ve korelasyon matrisinin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu göstermi?tir. KMO de?eri .91 olarak bulunmu?, bu da verilerin faktörle?tirilebilirli?ini yüksek düzeyde i?aret etmektedir. Barlett testi sonucu ($\chi^2$ = 2718.17; sd = 231; p =.00) ise anlaml? bulunmu?, korelasyon matrisinin birim matristen farkl? oldu?unu kan?tlam??t?r. Ayr?ca, uyum indeksleri (GFI, NFI, CFI, RFI ve IFI) incelendi?inde, ölçe?in yap?sal modelinin iyi düzeyde uyum sa?lad??? tespit edilmi?tir: GFI= .90, NFI= .96, CFI= .98, IFI= .98, RFI= .96.

## Güvenirlik

Yeti?kin Psikolojik Sa?laml?k Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in hem iç tutarl?l???n?n hem de zamana ba?l? istikrar?n?n yüksek oldu?unu göstermi?tir. **?ç tutarl?l?k katsay?s?** (Cronbach's Alpha) .94 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve yüksek derecede homojenli?e sahip oldu?unu belirtir.

Ölçe?in zamana kar?? istikrar?n? belirlemek amac?yla yap?lan **test-tekrar test** güvenirlik katsay?s? ise .85 olarak bulunmu?tur. Bu yüksek korelasyon de?eri, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda dahi tutarl? sonuçlar üretti?ini ve ölçtü?ü yap?n?n zaman içinde stabil oldu?unu göstermektedir.

## Faktör Analizi

Yap?sal geçerli?i belirlemek amac?yla kullan?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in temel yap?s?n? ortaya ç?karm??t?r. Faktör analizine ba?lamadan önce veri setinin uygunlu?u için gerekli ön ko?ullar detayl?ca kontrol edilmi?tir.

Ön analizler sonucunda elde edilen Kaiser Meyer Olkin (KMO) de?eri (.91), veri setinin faktör analizi için son derece uygun oldu?unu do?rulam??t?r. KMO de?erinin 0.90'?n üzerinde olmas?, örneklemin faktörle?tirmeye mükemmel uygunlu?unu gösterir. Barlett küresellik testi de istatistiksel olarak anlaml? bulunarak ($p < .001$), de?i?kenler aras?ndaki korelasyonun faktör yap?s? olu?turmaya yeterli oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu güçlü istatistiksel bulgular, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü desteklemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Ölçek Bilgileri

**Test Türü:** Uyarlama

**Format:** 5'li Likert Ölçe?i

**Derecelendirme:** 1= Hiç tan?mlam?yor - 5 = Beni tamamen tan?ml?yor

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Yeti?kinler

**Ya? Grubu:** Yeti?kin Ya? Grubu

**Popülasyon Detaylar?:** Dü?ük sosyoekonomik düzeydeki örneklem

**Test Metodolojisi:** Öz Bildirim Ölçe?i

The original PDF of the scale documentation can be downloaded here: yetiskin-psikolojik-saglamlik-olcegi-toad.pdf

## Anahtar Kelimeler

YPSÖ, Yeti?kin, Likert Ölçe?i, ?ç Tutarl?l?k, Test-Tekrar Test, Faktör Analizi, Uyarlama.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Gökmen Arslan

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**?leti?im E-posta Adresi:** gkmnarslan@gmail.com

**Yaz??ma Adresi:** Bilgi mevcut de?ildir.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2015 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izin ?artlar? için sorumlu yazar Gökmen Arslan ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ücretlendirme veya ticari kullan?m ko?ullar? yazar?n inisiyatifindedir.

## Kaynaklar

Arslan, G. (2015). Yeti?kin Psikolojik Sa?laml?k Ölçe?i'nin (YPSÖ) Psikometrik Özellikleri: Dü?ük

ARABPSYCHOLOGY.COM

sosyoekonomik örneklemde geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Ege E?itim Dergisi, 16* (2), 344-357.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr

## Yeti?kin Psikolojik Sa?laml?k Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM